

Győri Ítéltábla
Gf.II.20.332/2012/10.

A Győri Ítéltábla a dr. Faragó Ügyvédi Iroda által képviselt beavatkozó által támogatott, a Péterfi Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek a dr. Molnár Bence Ügyvédi Iroda által képviselt alperes ellen vállalkozói díj és járulékai megfizetése iránt indított perében a Szombathelyi Törvényszék 2012. április 19. napján kelt 15.G.40.005/2011/53. sorszám alatti részítéletével szemben az alperes által 62. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

Az ítéltábla az elsőfokú részítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 381.000. (Háromszáznolcvanegyezer) Ft, míg a beavatkozónak 127.000. (Egyszázhuszonhétezer) Ft másodfokú perköltséget.

Ez ellen a részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

2010. június 17-én a vállalkozó felperes és a megrendelő alperes között vállalkozási szerződés jött létre az alperes "A" telephelyén található korábbi gabonaszárító toronytest és kiszolgáló berendezései bontására, valamint az új - a beavatkozó által gyártott - "B" típusú gabonaszárító és kiszolgáló technológiai berendezései összeszerelésére, légtechnikája átalakítására a teljes 76.266.450.Ft + áfa vállalkozói díjért, 2010. szeptember 20-i teljesítési határidővel. A vállalkozói díjból 65.521.600.Ft + áfa összeget a gabonaszárító berendezés és a kapcsolódó (légtechnikai, töltő- kitárolócsiga, stb.) technológiai berendezések díja tett ki, míg 10.744.850.Ft + áfa összeget a felperesi műszaki szakértői tevékenység, tanácsadás, mérnöki szolgáltatás és tervekészítés összege. A szerződésben a felperes az általa elvégzett szerelési munkákra 16 havi jótállást vállalt, ezen túl kikötötték, hogy a technológiai berendezésekre és a "B" típusú gabonaszárítóra a gyártói művi garancia 12 hónap. A beavatkozó által az "B" szemestermék-szárítóra kiadott kezelési utasítás 3.2. pontja szerint „egy menetben a szárítás (hivatkozva a tűzvédelmi utasításban leírt okra) 35% felett fokozott figyelemmel, 40% felett pedig csak saját felelősségre végezhető!" A gyártói tanúsítvány

szerint a szárítóberendezés automatikus nedvességszabályozóval kerül értékesítésre. A 2008. március 11. napján kelt műszaki leírás alapján a gabonaszárító berendezés szárítási egyenletessége +/- 1,5%, a hősérült szemek aránya max.2%. A 2008. március 7. napján kelt műszaki ismertető kitér arra, hogy a szárítóberendezés egy menetben 20%-os nedvességelvonásra képes.

A felperes módosított keresetében 27.833.062.Ft tőke; valamint 8.349.625.Ft tőke után 2010. október 9. napjától, míg 19.483.437.Ft tőke után 2012. január 1. napjától a kifizetés napjáig járó, a Ptk.301/A.§-a szerinti mértékű késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

Az alperes *ellenkérelmében* a kereset elutasítását kérte. Védekezése szerint a felperes a vállalkozási szerződést hibásan teljesítette, mivel a beavatkozó által gyártott szemestermék-szárító berendezés nem alkalmas a jogszabályi -, illetve a felperes által átadott írásbeli dokumentáció (műszaki leírás) szerinti kellékeknek megfelelő működésre. (Ptk.277.§ (1) bekezdés d/ pont) Mivel a felperes az alperes kifogásaira a további kijavítást nem vállalta, ezért a Ptk.306.§ (1) bekezdés b/ pontja alapján árleszállítást kért. Az árleszállítás mértékét a szerződésben kikötött vállalkozói díj 60%-ában, 57.199.387,5 Ft-ban határozta meg, melyet a perben *beszámítási kifogással* érvényesített. Kellékhibaként azt jelölte meg, hogy a gabonaszárító a műszaki leírással szemben a szárított kukoricának kellő homogenitást nem biztosít, a 2010. októberi mérési naplója szerint a szárítási egyenletesség +/- 3-4%-os, a berendezés pedig nem alkalmas a 30%-os vagy annál magasabb nedvességtartalmú kukorica szárítására. Ezen túl a tört szemek aránya szintén meghaladja a leírásban szereplőt.

Az elsőfokú bíróság az alperes indítványára 2011. szeptember 6. napján kelt végzésével a hibás teljesítés megállapítására igazságügyi mezőgazdasági gépszakértőt rendelt ki. A szakértő a helyszíni szemle időpontját 2011. október 14. napjára tűzte ki, a meghívóban kérve az alperestől az „elvárható üzemszerű és egyensúlyi üzemmenet” biztosítását. A szakértői szemle napján a gabonaszárító berendezés üres volt, a szakértő által felvett jegyzőkönyv szerint az üzemszerű üzemállapot eléréséhez (a torony feltöltéséhez és a szárító indításához) 12 óra volt szükséges. Emiatt az igazságügyi szakértő a vizsgálatát nem végezte el, az iratokat a bíróság felhívására visszaküldte.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott *részítéletével* kötelezte az alperest 27.833.062.Ft tőke, valamint annak egyes részösszegei után eltérő időpontoktól meghatározott késedelmi kamata megfizetésére. Határozata indokolásában - a Pp.213.§ (2) bekezdése, 3/2000. PJE határozat, illetve a hozzá kapcsolódó bírósági gyakorlat alapján - abból indult ki, hogy a törvény az ítélet teljessége elve alól egyes esetekben, így a tárgyalás beszámítási kifogás miatti elhalasztása körében kivételt tesz. Ilyenkor a keresetről hozott részítélet meghozatala a bíróság belátásától és a konkrét körülmények mérlegelésétől függ. A bíróság az előtte lévő ügyben amiatt tartotta indokoltnak a vállalkozói díjra vonatkozó keresetről részítélet meghozatalát, mert az alperes a felperes által szolgáltatott létesítményt birtokba vette, azonban annak díját, a Ptk.397.§ (1) bekezdése ellenére részben nem teljesítette. A felperes ugyan a hibátlan teljesítésért jóállást (Ptk.248.§ (1) bekezdés) vállalt, azonban a hibás teljesítést a Pp.164.§ (1) bekezdése szerint elsődlegesen az alperes tartozik bizonyítani.

Ennek - szakértői - bizonyítása után terheli a felperest a Ptk.248.§ (1) bekezdése alapján annak igazolása, hogy a hiba oka a teljesítés után keletkezett. A konkrét ügyben a szakértői vizsgálat meghiúsult, a terményszárító berendezés pedig csak az év meghatározott részében üzemel, így az üzemelés közbeni vizsgálata korlátozott. A szárítótorony birtokában az alperes van, így alapvetően az alperes magatartásától függ, hogy a helyszíni szemlét működés közben meg lehet-e tartani. A felperes keresetét már több mint egy évvel ezelőtt nyújtotta be, és így bizonytalan, hogy a szakértői helyszíni szemle mikor tartható meg.

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránt az alperes terjesztett elő *fellebbezést*. Kifejtett álláspontja szerint a szakértői helyszíni szemle meghiúsulásáért nem az alperest, hanem a felperest, illetve a vele szorosan együttműködő szakértőt terheli felelősség. Fenntartotta az elsőfokú eljárásban már előterjesztett azon nyilatkozatát, hogy az elsőfokú bíróságnak a szakértőt a perből a Pp.178.§ (1) bekezdése és a „13.§ (1) bekezdés d/ pontja” alapján ki kellett volna zárnia. Kifogásolta, hogy a szakértői helyszíni szemle megtartásának körülményei igazolására előterjesztett tanúbizonyítás iránti indítványát az elsőfokú bíróság - a Pp.221.§ (1) bekezdése ellenére - részítéletében indokolás nélkül mellőzte. Tévesnek nevezte azt az elsőfokú részítéleti álláspontot, hogy a hibás teljesítés tényét az elsőfokú eljárásban ne bizonyította volna. Állította, hogy a beavatkozó kezelési utasítása és műszaki ismertetője azon kitétele, hogy a szárítóberendezés +/- 1,5%-os egyenletességgel képes szárítani a 35%-os vagy alacsonyabb nedvességtartalmú terményt, önmagában igazolja, hogy a felperes és a beavatkozó félrevezette az alperest, mivel a szárítóberendezés ilyen teljesítményre nem képes. Az általa csatolt mérési eredmények szintén igazolják a hibás teljesítést. Hivatkozott arra is, hogy a gyártói nyilatkozat alapján a szárítóberendezés automatikus nedvességszabályozóval került értékesítésre, azonban a gép ilyen alkatrészsel nem rendelkezik. Tévesnek tartotta azt a részítéleti megállapítást is, hogy esetlegesen éveken át nem terem 30%-os nedvességtartalmú kukorica, mivel - a valóságban - a termény kezdeti kb.40%-os nedvességtartalma folyamatosan és fokozatosan csökken. Erre nézve fellebbezéséhez szakvéleményt csatolt. A fellebbezésben és annak utóbb benyújtott kiegészítésében kifejtette azon eljárásjogi álláspontját, hogy a konkrét esetben a Pp.213.§ (2) bekezdése és a 3/2000. PJE határozat szerint nem álltak fenn a részítélet meghozatalának feltételei. A beszámítási kifogás ugyanis a felperes hibás teljesítése megállapítására irányul, így a vállalkozói díj iránti kereset és az árleszállítás iránti kifogás csak együttesen dönthető el. Ha az alperesnek a részítélet alapján teljesítenie kell, a kifogása eredményessége után a kifizetett vállalkozói díjat csak visszégrehajtás (Vht.56.§) útján követelheti vissza.

A felperes *fellebbezési ellenkérelmében* az elsőfokú bíróság részítélete helybenhagyását és az alperes másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését kérte. Egyetértett az elsőfokú bíróság azon megítélésével, hogy az eljárás jelenlegi szakaszában a felperes jogvédelméhez súlyosabb, illetőleg méltányolhatóbb érdek fűződik, mint az igények együttes elbírálásához. Részletezte és összefoglalta azokat a perindítást megelőző, illetve az elsőfokú eljárás során felmerült eseteket (így: a szárítóberendezés alperesi átvétele megtagadását, a 2010. november 10-i vizsgálatról elzárkózását, a 2010. november 25-i jegyzőkönyv alá nem írását; az érdemi védekezés hiányát, a 2011. október 14. napjára tűzött szakértői helyszíni szemle elhalasztásának kérését, a szakértői helyszíni szemlekor a szárító üres állapotát), melyekből

álláspontja szerint az tűnik ki, hogy az alperes időhúzó magatartásával kísérelte meg elodázní a fennálló fizetési kötelezettségét.

A beavatkozó fellebbezési ellenkérelmében - a felperes által kifejtett indokok alapján - az elsőfokú részítélet helybenhagyását kérte.

A fellebbezés nem alapos, mivel az elsőfokú bíróság a fellebbezésben részletezett lényeges eljárási szabálysértések nélkül és megalapozottan döntött a keresetről részítélettel. A részítélettel és annak indokaival az ítéltábla egyetértett, ezért az utóbbiakat részletesen megismételni nem kívánja.

A másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra kiemeli, hogy a törvényszék a Pp.213.§ (2) bekezdését és a 3/2000. PJE határozat iránymutatását kellőképpen szem előtt tartva hozta meg a kereset egészét elbíráló részítéletét; tekintve, hogy az alperes beszámítási kifogása elbírálása miatt a tárgyalás elhalasztása volt szükséges. Az ítélet teljességének elve (Pp.213.§ (1) bekezdés) ilyen esetekben nem érvényesül, de a részítélet relatív és feltételes jogereje (Pp.213.§ (2) bekezdés utolsó mondat) biztosítja az ellenérdekű fél esetleges érdekséremlé orvoslását.

A fellebbezés arra ugyan helytállón hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság a kirendelt igazságügyi szakértő felmentése (Pp.179.§) előtt - a Pp.178.§ (4) bekezdése szerint - elmulasztotta a határozathozatalt az alperes 2012. április 13. napján érkezett (50. sorszám) szakértő kizárása iránti kérelméről. Ez az eljárási szabálysértés azonban nem lényeges, a részítélet törvényességét nem érinti, mivel a részítélet meghozatalára nem a szakértő kizárására irányuló eljárás mellőzése miatt került sor. Helyesen mutatott rá az alperes a fellebbezésében arra is, hogy az elsőfokú bíróság - sértve a Pp.221.§-át - mellőzte az alperes tanúbizonyítás iránti indítványa (38. szám) elutasításának indokait részítéletében. Ugyanakkor - a szakértői helyszíni szemle meghiúsulásának okára bejelentett - tanúbizonyítás mellőzésével az ítéltábla egyetértett, mivel a szakértői helyszíni szemle meghiúsulásának oka a tanúvallomások nélkül is megállapítható volt.

Részítélete indokolásában a törvényszék helytállón mutatott rá arra, hogy a részítélet meghozatala - a Pp.213.§ (2) bekezdése keretei között - a bíróság belátásától és a konkrét körülmények - így: a felperes jogvédelme, valamint az alperes szembenálló követelések együttes elbírálásához fűződő érdeke - mérlegelésétől függ. Jelen esetben az elsőfokú bíróság mérlegelése okszerű és ellentmondástól mentes volt, így sem eljárásjogi szabálysértés, sem pedig megalapozatlanság miatt nem volt helye a részítélet hatályon kívül helyezésének.

Az ítéltábla kiemeli, hogy az alperes a 2011. január 14. napján bíróságra érkezett keresetlevelet 2011. február 11. napján vette át az elsőfokú bíróság ellenkérelem előterjesztésére felhívó végzésével. Ennek ellenére az alperes részletes - a védekezése alapjául szolgáló tényekre és bizonyítékaira is kiterjedő (Pp.139.§) - beszámítási kifogást is

tartalmazó ellenkérelmét mintegy egy évvel később, 2012. január 16. napján (38. szám) terjesztette elő, míg az ezt megelőző védekezése (7., 12., 15/A/1., 15. tjk.) részleges és hiányos volt. A 2011. október 14. napjára tűzött szakértői helyszíni szemlét két nappal megelőző alperesi elektronikus üzenetből (23. szám), valamint a szemle napján az alperesi telephelyen lévő szárítótorony feltöltetlen állapotából az is megállapítható, hogy az alperes az igazságügyi szakértőt kirendelő végzésben (17. szám) nem szereplő feltételhez kívánta kötni a szakértői bizonyítást, illetve a szakértői helyszíni szemle - a fellebbezés érveivel szemben - nem a felmentett szakértőnek, hanem az alperesnek felróható okból hiúsult meg. Tévesen hivatkozott az alperes arra is, hogy a beavatkozó által a gabonaszárítóhoz mellékelt kezelési utasítás és műszaki leírás (15/A/36.), valamint az alperes által mellékelt mérési napló (38. szám) önmagában bizonyítaná a felperesi hibás teljesítést. Helyesen: annak megítélése, hogy a felperes a vállalkozási szerződést az ellenkérelemben megjelölt okokból hibásan teljesítette-e, szakértői bizonyítás útján (Pp.177.§ (1) bekezdés) történhet.

Ezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen ítélte úgy, hogy a 2010. október 9. napjától lejárt vállalkozó díjköveteléssel rendelkező felperes jogvédelme ebben az esetben nyomatékosan indokolta a jogvita részleges és időleges lezárását. Az alperes nincs elzárva a hibás teljesítés ténye bizonyításától az eljárás további szakaszában. Ennek eredményéhez képest a részítélet hatályon kívül helyezhető vagy megfelelően módosítható. (Pp.213.§ (2) bekezdés második mondata)

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság részítéletét a Pp.253.§ (2) bekezdése alapján hagyta helyben.

A részítélet elleni fellebbezési eljárás az ítélet tábla ítéletével lezárult, a másodfokú bíróság ezért a másodfokú perköltségről a 4/2009. (XII.14.) PK vélemény I/1. pontja alapján határozott. A fellebbezés eredménytelensége folytán az alperes a Pp.78.§ (1) bekezdése szerint viselni köteles a lerótt fellebbezési illetéket, a saját, illetve a felperesi meghatalmazott jogi képviselők ügyvédi munkadíját. Az ítélet tábla a felperes és a beavatkozó meghatalmazott ügyvédje munkadíját a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (2), (5)-(6) bekezdései alapján az áfával növelt 381.000. és 127.000.Ft-ban határozta meg. Az eljárás ítélettel befejezése és a részítélet Pp.213.§ (2) bekezdése II. mondata szerint történő részbeni vagy egészbeni hatályon kívül helyezése esetén az elsőfokú bíróságnak határoznia kell a másodfokú részítéleti perköltség eltérő viseléséről is.

G y ő r , 2013. január 9.

Dr. Szalai György sk. a
tanács elnöke

Dr. Ferenczy Tamás sk.
előadó bíró

Dr. Bajnok István sk. bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: